

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการรับสินบน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

คำนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่าง ๆ ที่ค้นหาต้นตอที่แท้จริงได้ยาก ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรทุกภาคส่วนในองค์กรและเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรให้ความสำคัญต่อการป้องกันการทุจริต เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ได้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต โดยคัดเลือกกระบวนการของงานตามกรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต 4 ด้าน คือ การอนุมัติ อนุญาต การใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ การจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารงานบุคคล รวมทั้งกำหนดมาตรการกิจกรรม แนวทาง ในการป้องกันความเสี่ยงจากการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กร และจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อเป็นแนวทางการป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

กุมภาพันธ์ 2568

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	๖
ความหมายของการทุจริต สินบน และผลประโยชน์ทับซ้อน	1
การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน	2
การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)	3
การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	4
ตารางการประเมินระดับความเสี่ยงและแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	7

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการรับสินบน

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2568

ความหมายของการทุจริต สินบน และผลประโยชน์ทับซ้อน

1.การทุจริต

ทุจริตในภาครัฐ หมายความว่า ทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติดมิชอบในภาครัฐ

ทุจริตต่อหน้าที่ หมายความว่า การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดอย่างตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบ สำหรับตนเองหรือผู้อื่น หรือกระทำการอันเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญาหรือตามกฎหมายอื่น

ประพฤติดมิชอบ หมายความว่า การใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่อันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายระเบียบ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีที่มุ่งหมายจะควบคุมดูแลการรับการเก็บรักษาหรือการใช้เงินหรือทรัพย์สินของแผ่นดิน

2.สินบน

สินบน (Bribery) หมายความว่า ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่เสนอว่าจะให้ สัญญาว่าจะให้ มอบให้ การยอมรับ การให้ หรือการร้องขอสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันส่งผลต่อการตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งในลักษณะจงใจให้กระทำการหรือไม่กระทำการที่ขัดต่อหน้าที่ความรับผิดชอบ

ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด หมายถึงดังนี้

ทรัพย์สิน หมายความว่า ทรัพย์สินหรือวัตถุทั้งที่มีรูปร่างและไม่มีรูปร่าง ซึ่งอาจมีราคาและอาจถือเอาได้

ประโยชน์อื่นใด หมายความว่า สิ่งที่มีมูลค่า ได้แก่ การลดราคา การรับความบันเทิง การรับบริการ การรับการฝึกอบรม หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน

3.ผลประโยชน์ทับซ้อน

ผลประโยชน์ทับซ้อน หมายถึง สถานการณ์ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีผลประโยชน์ส่วนตนอยู่และมีการใช้อิทธิพลตามอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเพื่อให้เกิดผลประโยชน์ส่วนตัว โดยก่อให้เกิดผลเสียต่อผลประโยชน์ส่วนรวม ผลประโยชน์ทับซ้อนมีหลากหลายรูปแบบ ไม่จำกัดอยู่ในรูปของตัวเงินหรือทรัพย์สินเท่านั้น แต่รวมถึงผลประโยชน์อื่นๆ ที่ไม่ใช่ในรูปตัวเงินหรือทรัพย์สินก็ได้ เช่น การแต่งตั้งพรรคพวกเข้าไปดำรงตำแหน่งในองค์กรต่างๆ หรือการที่บุคคลผู้มีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจให้ญาติพี่น้อง บุคคลหรือส่วนงานที่ตนมีส่วนได้ส่วนเสียได้รับคัดเลือกหรือผลประโยชน์จากทางราชการโดยมิชอบ ฯลฯ

ผลประโยชน์ส่วนตน มี 2 ประเภท คือ ที่เกี่ยวกับเงิน (pecuniary) และที่ไม่เกี่ยวกับเงิน (non-pecuniary)

ผลประโยชน์ส่วนตนที่เกี่ยวกับเงิน ไม่ได้เกี่ยวกับการได้มาซึ่งเงินทองเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวกับการเพิ่มพูนประโยชน์หรือปกป้องการสูญเสียของสิ่งที่มีอยู่แล้ว เช่น ที่ดิน หุ่น ตำแหน่งในบริษัทที่รับงานจากหน่วยงาน รวมถึงการได้มาซึ่งผลประโยชน์อื่นๆ ที่ไม่ได้อยู่ในรูปตัวเงิน เช่น สัมปทาน ส่วนลด ของขวัญ หรือของที่แสดงน้ำใจไมตรี อื่นๆ

ผลประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับเงิน เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว หรือกิจกรรมทางสังคม วัฒนธรรมอื่นๆ เช่น สถาบันการศึกษา สมาคม ลัทธิแนวคิด มักอยู่ในรูปความลำเอียง/อคติ/เลือกที่รักมักที่ชัง และมีข้อสังเกตว่าแม้แต่ความเชื่อ/ความคิดเห็นส่วนตัวก็จัดอยู่ในประเภทนี้

หน้าที่สาธารณะ (Public Duty) หน้าที่สาธารณะของผู้ที่ทำงานให้ ภาครัฐคือ การให้ความสำคัญอันดับต้นแก่ประโยชน์สาธารณะ (Public Interest) คนเหล่านี้ ไม่จำกัดเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐทั้งระดับท้องถิ่นและระดับประเทศเท่านั้น แต่ยังรวมถึงคนอื่นๆ ที่ทำงานให้ภาครัฐ เช่น ที่ปรึกษา อาสาสมัคร

ผลประโยชน์สาธารณะ คือ ประโยชน์ของชุมชนโดยรวม ไม่ใช่ผลรวมของผลประโยชน์ของปัจเจกบุคคล และไม่ใช่ผลประโยชน์ของกลุ่มคน การระบุผลประโยชน์สาธารณะไม่ใช่เรื่องง่าย แต่ในเบื้องต้นเจ้าหน้าที่ภาครัฐสามารถให้ความสำคัญอันดับต้นแก่สิ่งนี้โดย

- ทำงานตามหน้าที่อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ
- ทำงานตามหน้าที่ตามกรอบและมาตรฐานทางจริยธรรม
- ระบุผลประโยชน์ทับซ้อนที่ตนเองมีหรืออาจจะมีและจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ
- ให้ความสำคัญอันดับต้นแก่ผลประโยชน์สาธารณะมีความคาดหวังว่าเจ้าหน้าที่ต้องจำกัดขอบเขต

ที่ประโยชน์ส่วนตนจะมีผลต่อความเป็นกลางในการทำหน้าที่

- หลีกเลี่ยงการตัดสินใจหรือการทำหน้าที่ที่มีผลประโยชน์ทับซ้อน
- หลีกเลี่ยงการกระทำ/กิจกรรมส่วนตนที่อาจทำให้คนเห็นว่าได้ประโยชน์
- หลีกเลี่ยงการใช้ตำแหน่งหน้าที่หรือทรัพยากรของหน่วยงานเพื่อประโยชน์ส่วนตน
- ป้องกันข้อครหาว่าได้รับผลประโยชน์ที่ไม่สมควรจากการใช้อำนาจ หน้าที่
- ไม่ใช้ประโยชน์จากตำแหน่งหรือข้อมูลภายในที่ได้ขณะอยู่ในตำแหน่ง ขณะที่ไปหาตำแหน่งงานใหม่

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจ

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตการ ขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อให้มหาวิทยาลัยฯ มีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ได้แบ่งประเภทความเสี่ยงทุจริต ไว้ 4 ด้าน ดังนี้

1. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต การกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558
2. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
3. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง
4. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล

การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากขั้นเตรียมการในส่วนรายละเอียดขั้นตอน แนวทางหรือเกณฑ์การปฏิบัติงานของกระบวนการที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งในขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น ย่อมประกอบไปด้วยขั้นตอนย่อย ในการระบุความเสี่ยงตามขั้นตอนที่ 1 ให้ทำการระบุความเสี่ยง อธิบายรายละเอียด รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงเฉพาะที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น และในการประเมินต้องคำนึงถึงความเสี่ยงในภาพรวมของการดำเนินงานเรื่องที่จะทำการประเมินด้วย เนื่องจากในกระบวนการปฏิบัติงานตามขั้นตอน อาจไม่พบความเสี่ยง หรือโอกาสเสี่ยงต่ำ แต่อาจพบว่ามีความเสี่ยงในเรื่องนั้น ๆ ในการดำเนินงานที่ไม่ได้อยู่ในขั้นตอนก็เป็นได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานมีจะมาตรการป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้ว นำข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวลงในประเภทของความเสี่ยงซึ่งเป็น Known Factor หรือ Unknown Factor

Known Factor	ความเสี่ยงทั้งปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่า มีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำ หรือมีประวัติ มีตำนานอยู่แล้ว
Unknown Factor	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าใน อนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น (คิดล่วงหน้า ตีตนไปก่อนไข้เสมอ)

ตารางระบุความเสี่ยง (Know Factor และ Unknown Factor)

ความเสี่ยง การทุจริต ด้านที่	เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		Know Factor (เคยเกิดขึ้น แล้ว)	Unknow Factor (ยังไม่เคยเกิดขึ้น)
1.การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.2558 หมายเหตุ : ไม่มีความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการรับสินบนในกระบวนการอนุมัติอนุญาต เนื่องจากหน่วยงานไม่มีภารกิจอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.2558			
2.การใช้อำนาจทางกฎหมาย /การให้บริการตามภารกิจ			
1	การใช้อำนาจหน้าที่ในการเรียกรับสินบนจากผู้มารับบริการเพื่อแลกกับลัดคิวเข้ารับบริการ		✓
2	บุคลากรหน่วยงานไม่อำนวยความสะดวกให้กับประชาชนหรือนักศึกษาที่มาติดต่อขอรับบริการ	✓	
3	การใช้อำนาจหน้าที่เรียกรับสินบนจากจากนักศึกษาเพื่อแลกกับผลการเรียน		✓
3.การจัดซื้อจัดจ้าง			
1	การเรียกรับสินบนจากผู้รับจ้าง เพื่อแลกกับการกำหนด TOR โดยการลือคสเปค เพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับผู้รับจ้าง		✓
4.ด้านการบริหารงานบุคคล			
1	การใช้อำนาจหน้าที่ในการเรียกรับสินบน ผลประโยชน์ เพื่อแลกกับการได้รับคัดเลือกเข้าทำงาน		✓

คำอธิบายรายละเอียดความเสี่ยงการทุจริต เช่น รูปแบบ พฤติการณ์การทุจริตที่มีความเสี่ยงการทุจริต
เท่านั้น และควรอธิบายพฤติการณ์ความเสี่ยงให้ละเอียดชัดเจนมากที่สุด

- ความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูงมีประวัติอยู่แล้ว ให้ใส่เครื่องหมาย ในช่อง
Known Factor
- หากไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่าอาจ
มีโอกาสเกิด ให้ใส่เครื่องหมายในช่อง Unknown Factor

การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

โดยพิจารณาจาก 2 ปัจจัย ดังนี้

1.โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่ง
ในรูปของความเสี่ยง หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ

2.ผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น
โดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบทางการเงินและผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน

เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
5	สูงมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ
4	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง
3	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง
2	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อย
1	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยมาก

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

ระดับ	ระดับการเกิดความเสียหาย	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ(Impact)
5	สูงมาก	ถูกลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรง
4	สูง	ถูกลงโทษทางวินัยไม่ร้ายแรง
3	ปานกลาง	สร้างบรรยากาศในการทำงานที่ไม่เหมาะสม
2	น้อย	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานบ่อยครั้ง
1	น้อยมาก	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานนาน ๆ ครั้ง

เกณฑ์ระดับของความเสียหาย กำหนดไว้ 4 ระดับ (ระดับความเสียหาย = โอกาส x ผลกระทบ)

ระดับ	ระดับการเกิดความเสียหาย	ช่วงคะแนน
4	สูงมาก	15-25
3	สูง	9-14
2	ปานกลาง	4-8
1	ต่ำ	1-3

เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

Risk Score					
โอกาสเกิด	ผลกระทบ				
	1	2	3	4	5
5	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
4	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
3	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
2	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	สูง
1	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

● สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ

● สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง

● สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง

● สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก

ตารางการประเมินระดับความเสี่ยงและแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

เหตุการณ์ความเสี่ยงทุจริต	ระดับโอกาส ที่จะเกิด	ระดับความ รุนแรงของ ผลกระทบ	ระดับความ เสี่ยง (โอกาส X ผลกระทบ)	มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
1. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาของทางราชการ พ.ศ.2558 หมายเหตุ : ไม่มีความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการรับสินบนในกระบวนการอนุมัติอนุญาต เนื่องจากหน่วยงานไม่มีภารกิจอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.2558				
2. ความเสี่ยงทุจริตด้านการใช้อำนาจทางกฎหมาย /การให้บริการตามภารกิจ				
2.1 การใช้อำนาจหน้าที่ในการเรียกรับสินบนจากผู้มารับบริการเพื่อแลกกับลัดคิวเข้ารับบริการ	2	3	6 ปานกลาง	1.นำระบบสารสนเทศเข้าใช้ในการให้บริการ 2.กำหนดกลยุทธ์การป้องกันการทุจริตที่อาจเกิดจากการให้บริการ 3.ผู้บริหารหน่วยงานตรวจทานการดำเนินงานในการให้บริการของหน่วยงาน
2.2 บุคลากรหน่วยงานไม่อำนวยความสะดวกให้กับประชาชน หรือนักศึกษาที่ติดต่อขอรับบริการ	3	2	6 ปานกลาง	1.ผู้บริหารหน่วยงานกำกับ ดูแลการปฏิบัติงานและการบริการให้เป็นไปตามภารกิจของหน่วยงานรวมทั้งการอำนวยความสะดวกต่อผู้มาขอรับบริการ 2.มีมาตรการส่งเสริมการปฏิบัติงานตามประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ
2.3 การใช้อำนาจหน้าที่เรียกรับสินบนจากจากนักศึกษาเพื่อแลกกับผลการเรียน	1	2	2 ต่ำ	1.กำหนดกลยุทธ์การป้องกันการทุจริตที่อาจเกิดจากการเรียกรับสินบน 2.กำหนดกิจกรรมการควบคุมจุดที่อาจเกิดการเรียกรับสินบนจากการกำกับ สอบทานของผู้บริหารหน่วยงาน 3.มีมาตรการส่งเสริมการปฏิบัติงานตามประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

เหตุการณ์ความเสี่ยงทุจริต	ระดับโอกาส ที่จะเกิด	ระดับความ รุนแรงของ ผลกระทบ	ระดับความ เสี่ยง (โอกาส X ผลกระทบ)	มาตรการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
3. ความเสี่ยงทุจริตด้านการจัดซื้อจัดจ้าง				
3.1 การเรียกรับสินบนจากผู้รับจ้าง เพื่อแลกกับการกำหนด TOR โดยการลือคสเปค เพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับผู้รับจ้าง	2	3	6 ปานกลาง	1. จัดทำแนวปฏิบัติ ขั้นตอนการดำเนินงาน 2. หากมีการฝ่าฝืนหรือกระทำผิดตามแนวทางปฏิบัติดังกล่าวข้างต้น จะต้องได้รับการพิจารณาทางวินัยตามระเบียบ ข้อบังคับ 3. กำหนดดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 4. จัดทำมาตรการส่งเสริมความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อเป็นแนวปฏิบัติของบุคลากรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
4. ความเสี่ยงทุจริตด้านการบริหารงานบุคคล				
การใช้อำนาจหน้าที่ในการเรียกรับสินบน ผลประโยชน์ เพื่อแลกกับการได้รับคัดเลือกเข้าทำงาน	1	3	3 ต่ำ	1. ให้มีคณะกรรมการเพื่อดำเนินการควบคุม กำกับ ดูแลและบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล 2. มีมาตรการในการสนับสนุนให้มีการรายงานการกระทำความผิด หรือกรณีมีเหตุน่าสงสัย 3. มีมาตรการส่งเสริมการปฏิบัติงานตามประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ